ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

10 ශ්‍රේණිය

පිළිතුරු පත්‍රය

I කොටස

1. 2	11. 2	21. 2	31. 2
2. 3	12. 3	22. 2	32. 1
3. 1	13. 4	23. 4	33. 2
4. 4	14. 3	24. 1	34. 3
5. 1	15. 2	25. 1	35. 2
6. 3	16. 3	26. 4	36. 3
7. 4	17. 3	27. 2	37. 1
8. 3	18. 1	28. 3	38. 2
9. 1	19. 3	29. 2	39. 1
10. 4	20. 4	30. 4	40. 3

II කොටස

(1)

(i) සේවා සැපයීමේ ව්‍යාපාර (ලකුණු 02)

(ii) ඒක පුද්ගල ව්‍යාපාර/කේවළ ස්වාමි ව්‍යාපාර (ලකුණු 02)

(iii) අයිතිකරු - සන්තුෂ් (පාර්ශව 02 $\frac{1}{2} \times 2 = 01$)

සේවකයන් - සමන් , අජිත් (උදාහරණ 02 $\frac{1}{2} \times 2 = 01$)

ගනුදෙනුකරුවන් /පාරිබෝගකයන් - දේශීය, විදේශීය සංචාරකයන්
රජය - නගරසභාව

(iv) ශ්‍රමය - සමන් , අජිත් (නිෂ්පාදන සාධක 02 $\frac{1}{2} \times 2 = 01$)

ප්‍රාග්ධනය - බෝට්ටු , ආරක්ෂිත ඇඳුම් කට්ටල (උදාහරණ 02 $\frac{1}{2} \times 2 = 01$)

ව්‍යවසායකත්වය - සන්තුෂ් "එන්ජෝයි" නමින් ව්‍යාපාරයක් ආරම්භකර පවත්වාගෙන යාම

(v) වත්කම් = හිමිකම වගකීම්
රුː 7 000 000 = 2 000 000 5 000 000 (ලකුණු 02)

(vi) බෝට්ටු ගිණුම හර 3 000 000
බැංකු ගිණුම බැර 3 000 000 (ලකුණු 02)

(vii) ආදායම රුː 485 000 (ලකුණු 01)
වියදම රුː 284 000 (ලකුණු 01)

හෝ

	රුː	
ඉන්ධන	125 000	(ලකුණු $\frac{1}{2}$)
රක්ෂණ ගාස්තු	14 000	
බදු	20 000	
වෙනත් වියදම්	35 000	
සේවක වැටුප්	90 000	
	284 000	(ලකුණු $\frac{1}{2}$)

(viii) හර මුදල් ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම
2024.07.01	ප්‍රාග්ධන ගිණුම		2 000 000	2024.07.05	බැංකු ජංගම ගිණුම		4 000 000
07.03	බැංකු ගිණුම		5 000 000	(ලකුණු 01)	ආරක්ෂිත ඇඳුම් කට්ටල ගිණුම්		300 000
	බෝට්ටු ආදායම ගිණුම		485 000		රක්ෂණ ගාස්තු ගිණුම	(ලකුණු 01)	14 000
					වෙනත් වියදම් ගිණුම		35 000
					සේවක වැටුප් ගිණුම		90 000
				07/31	ශේෂය ප/ගෙ		3 046 000
			7 485 000				7 485 000

(ix) හර බැංකු ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම
2024.09.05	මුදල් ගිණුම		4 000 000	(ලකුණු $^1/_2$)	බෝට්ටු ගිණුම		3 000 000
					ඉන්ධන වියදම් ගිණුම්	(ලකුණු 01)	125 000
					බදු ගිණුම		20 000
					බැංකු ණය ගිණුම		25 000
				07/31	ශේෂය ප/ගෙ	(ලකුණු $^1/_2$)	830 000
			4 000 000				4 000 000

(x) වත්කම් = රු: 7 176 000

	රු:	
බෝට්ටු	3 000 000	(ලකුණු 1) හෝ
ආරක්ෂිත ඇඳුම් කට්ටල	300 000	(ලකුණු $^1/_2$)
මුදල් ශේෂය	3 046 000	
බැංකු ශේෂය	830 000	
	7 176 000	(ලකුණු $^1/_2$)

වගකීම	4 975 000	(ලකුණු 1) හෝ
බැංකු ණය	5 000 000	(ලකුණු $^1/_2$)
බැංකු ණය ගෙවීම	25 000	
	4 975 000	(ලකුණු $^1/_2$)

(2)

(i) (අ) මිනිස් අවශ්‍යතා හා වුවමනා තෘප්තිමත් කරන විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම හෝ සැපයීමට අදාළ ඕනෑම ආර්ථික කටයුත්තකි. (ලකුණු 1)

(ආ) 1 ලාභ ඉපැයීම
2 පාරිභෝගික තෘප්තිය ඉහළ නැංවීම
3 භාණ්ඩ හා සේවාවල ගුණත්වය ඉහළ නැංවීම
4 රැකියා උත්පාදනය
5 සේවක සුබසාධනය

(ලකුණු ($^1/_2 \times 2$) = 01)

(ii) (අ) සත්‍යයි (ආ) අසත්‍යයි
(ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) සත්‍යයි

(ලකුණු ($^1/_2 \times 4$) = 02)

(iii) (අ) 1 ස්පර්ශ කළ හැකි වීම 2 ගබඩා කළ හැකි වීම
3 දෘශ්‍යමාන වීම 4 ගණනය කළ හැකි වීම (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(ආ) 1 අවදානම් දැරීම 2 තීරණය ගැනීම
3 නව්‍යතා සම්පාදනය (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(iv) (අ) 1 අමුද්‍රව්‍යය 2 අමතර කොටස්
3 බලශක්තිය 4 ප්‍රවාහනය (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(ආ) 1 හිතකර නීතිරීති පැනවීම 2 හිතකර විවිධ දිරිගැන්වීම් ලබාදීම (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(3)

(i) (අ) ව්‍යාපාර පරිසරය

- අභ්‍යන්තර පරිසරය
  - අයිතිකරුවන්
  - කළමනාකරුවන්
  - සේවකයන්
- බාහිර පරිසරය
  - ගනුදෙනුකරුවන්
  - සැපයුම්කරුවන්
  - තරගකරුවන්
  - දේශපාලන පරිසරය
  - නෛතික පරිසරය
  - තාක්ෂණික පරිසරය
  - ආර්ථික පරිසරය
  - ගෝලීය පරිසරය

(ලකුණු 02)

(ii) (අ) සත්‍යයි (ආ) සත්‍යයි (ඉ) අසත්‍යයි (ඊ) අසත්‍යයි (ලකුණු $(^1/_2 \times 4) = 02$)

(iii) පොළී අනුපාතය
බැංකු තැන්පතු සඳහා ලබාදෙන පොලී අනුපාතය හා බැංකු ණය සඳහා අයකරන පොළී අනුපාතය
විදේශ විනිමය අනුපාතය
එක් රටක මුදල් ඒකකයක් තවත් රටක මුදල් ඒකකයක් සමඟ හුවමාරු වන අනුපාතයයි (ලකුණු 01)

(iv) (අ) 1 දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා විදේශීය වෙළඳපොළට අපනයනය කළ හැකිවීම
2 දේශීය ව්‍යාපාරවලට අවශ්‍ය ගුණාත්මක අමුද්‍රව්‍ය විදේශයන්ගෙන් ලබාගත හැකිවීම
3 නවීන තාකෂණය ලබාගත හැකිවීම
4 විදේශ ආයෝජන රට තුළට ගලා ඒම (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(ආ) 1 ගනුදෙනුකරුවන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාම
2 ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ආදායම හා ක්‍රයශක්තිය ඉහළ යාම
3 තරගකරුවන් සංඛ්‍යාව අඩුවීම
4 ව්‍යාපාර සඳහා බදු සහන ලබාදීම
5 රජය විසින් අඩුපොළී ණය ක්‍රම හඳුන්වාදීම (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(4)

(i) (අ) 1 හිමිකාරිත්වය අනුව 2 අරමුණු අනුව 3 පරිමාණය අනුව (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(ආ) 1 අඩු ප්‍රාග්ධනයකින් ඇරඹිය හැකිවීම 2 පහසුවෙන් ආරම්භ කළ හැකිවීම
3 අයිතිකරුට ස්වාධීන තීරණ ගත හැකිවීම (ලකුණු $(^1/_2 \times 2) = 01$)

(ii) (අ) අසත්‍යය (ආ) අසත්‍යය (ඉ) සත්‍ය (ඊ) සත්‍ය (ලකුණු $(^1/_2 \times 4) = 02$)

(iii) (අ) 1972 අංක 5 දරණ සමුපකාර සමිති පනත (ලකුණු 01)

(ආ) කොමිසම - මැතිවරණ කොමිසම ආයතනය - කාර්මික තාක්ෂණික ආයතනය ($(^1/_2 \times 2)$ලකුණු 01)

(iv) (අ) 1 ඉල්ලුම් පත්‍රය 2 ග්‍රාම නිලධාරී වාර්තාව ($^1/_2 \times 2$ ලකුණු 01)

(ආ) 1 අනන්‍යතාවයක් ලැබීම 2 ව්‍යාපාර නාමයේ අයිතිය තහවුරුවීම
3 ණය ලබාගැනීමේදී පහසුව 4 රජයෙන් ලබාදෙන දිරිගැන්වීම් ලබාගැනීමට සුදුසුකමක් වීම
($^1/_2 \times 2$ ලකුණු 01)

(5)

(i) ව්‍යාපාරයක් පිළිබඳ උනන්දුවක් (ඇල්මක්) දක්වන පාර්ශවයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත් තොරතුරු සැපයීම (ලකුණු 02)

(ii) 1 රුඃ 150 000 ක් ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම
2 රුඃ 20 000 ක් වටිනා ලීබඩු මිලදී ගැනීම
3 රුඃ 25 000 ක් භාණ්ඩ තොගයක් ණය පදනම මත මිල දී ගැනීම
4 රුඃ 75 000 ක් බැංකු ණයක් ලබාගැනීම
5 රුඃ 8 000 ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ තොගයක් රුඃ 12 000 කට ණයට විකිණීම
6 රුඃ 10 000 ක් අයිතිකරුගේ පෞද්ගලික මුදලින් ණයහිමියන්ට ගෙවීම (1×6 = ලකුණු 06)

(iii) මූලික සටහන් පොත | මූලාශ්‍ර ලේඛනය
(අ) ගැණුම් ජ'නලය | ගැණුම් ඉන්වොයිසිය

(ආ) මුදල් පොත ලදුපත
(ඉ) මුදල් පොත ගෙවීම් වවුචරය
(ඊ) පොදු ජර්නලය ජර්නල් වවුචරය (1 × 4 = ලකුණු 04)

(6)

(i) අතීත ගණුදෙනුවක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇතිවීම
වයාපාරයේ පාලනයට යටත් වීම
අනාගතයේදී වයාපාරයට ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ගලා ඒම (1 × 2 = ලකුණු 02)

(ii)

			රුඃ	
2023.01.01 දිනට ප්‍රාග්ධනය			250 000	ලකුණු $1/2$
(+)	ආදායම්		170 000	ලකුණු $1/2$
	අතිරේක ප්‍රාග්ධනය		100 000	ලකුණු $1/2$
			520 000	ලකුණු $1/2$
(-)	වියදම්	120 000		
	ගැනිලි	3 000	(123 000)	ලකුණු $1/2$
2023.12.31 දිනට හිමිකම			397 000	ලකුණු $1/2$

(ලකුණු 04 යි)

(iii) හර මුදල් ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ
24.08.01	ප්‍රාග්ධන ගිණුම		125 000	24.08.02	ගැණුම් ගිණුම		15 000
				24.08.04	ගැනිලි ගිණුම		4 000

(iv) හර ප්‍රාග්ධන ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ
				24.08.01	මුදල් ගිණුම		125 000

(v) හර ගැණුම් ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ
24.08.02	මුදල් ගිණුම		15 000				

(vi) හර ණයගැති ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ
24.08.02	විකුණුම් ගිණුම		6 000				

(vii) හර විකුණුම් ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුඃ
				24.08.03	ණයගැති ගිණුම		6 000

(viii) හර ගැනිලි ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුː	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුː
24.08.04	මුදල් ගිණුම		4 000				

නිවැරදි එක් එක් ගිණුමක් සඳහා ලකුණු 01 යි

(1 × 6 = ලකුණු 06)

නිවැරදි එක් එක් ගිණුමක ආකෘතියක්වත් භාවිත කර නැත්නම්

ලකුණු $\frac{1}{2}$ = බැගින් දෙන්න

(($^1/_2$ × 6) ලකුණු 03)

(7)

(i) මූලික සටහන් පොතක කාර්ය
ලෙජර් ගිණුම කාර්ය (ලකුණු 02)

(ii) හර මුදල් ගිණුම ($^1/_2$) බැර

දිනය	ල අ	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුː	දිනය	ව අ	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුː
24.06.01		ශේෂය ඉ/ගෙ	($^1/_2$)	43 000	24.06.10		ගැණුම් ගිණුම		10 000
06.04		බැංකු ණය ගිණුම		60 000	06.23		ණයහිමි ගිණුම	(1 $^1/_2$)	15 000
06.16		විකුණුම් ගිණුම (1 $^1/_2$)		12 000	06.26		විදුලි ගාස්තු ගිණුම		7 000
06.28		පොළී ආදායම් ගිණුම		5 000	6.30		ශේෂය ප/ගෙ	($^1/_2$)	88 000
				120 000					120 000
07.01		ශේෂය ඉ/ගෙ	($^1/_2$)	88 000					

(ලකුණු 05 යි)

(iii) සංශෝධිත බැංකු ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුː	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රුː	
	ශේෂය ඉ/ගෙ	($^1/_2$)	12 000		බැංකු ණය පොළී		2 400	($^1/_2$)
	ණයගැති ප්‍රේෂණ	($^1/_2$)	10 000		බැංකු ගාස්තු		600	($^1/_2$)
					ශේෂය ප/ගෙ		19 000	
			22 000				22 000	
	ශේෂය ඉ/ගෙ		19 000					

(ලකුණු 02 යි)

සෙව්වන්දිගේ ව්‍යාපාරය
2024.07.31 දිනට බැංකු සැසඳුම් විස්තරය

	රු:	රු:	
2024.07.31 දිනට සංශෝධිත බැංකු ගිණුමේ ශේෂය ($^1/_2$)		19 000	($^1/_2$)
එකතු කළා			
නිකුත් කළ නමුත් ගෙවීමට ඉදිරිපත් නොකළ චෙක්පත්	14 000	14 000	($^1/_2$)
		33 000	
අඩු කළා			
තැන්පත් කළ නමුත් නිශ්කාෂණය නොවූ චෙක්පත්	6 000	(6 000)	($^1/_2$)
2024.07.31 දිනට බැංකු ප්‍රකාශයට අනුව ශේෂය ($^1/_2$)		27 000	($^1/_2$)

(ලකුණු 03)